

Whitepaper: Wwft

alles wat u moet weten om compliant te zijn

Zkr

Inleiding

Bedankt voor het downloaden van onze Wwft whitepaper. In deze whitepaper vindt u alle informatie die u nodig heeft om Wwft compliant te zijn.

De Wwft staat voor: De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Het doel van deze wet is om criminelen en geldstromen inzichtelijk te maken zodat bepaalde criminele activiteiten beter bestreden kunnen worden.

Vanzelfsprekend wilt u niet betrokken zijn bij witwassen dan wel terrorismefinanciering. Helaas gebeurt dit vaker dan u denkt. Steeds vaker verwerken criminelen hun criminele activiteiten in het op het eerste oog legitieme bedrijven.

De Wwft verplicht u om uw klanten te screenen op banden met witwaspraktijken en financieren van terrorisme. Voor veel organisaties is het onduidelijk hoe dit precies gedaan moet worden. Hoewel de Wwft verschillende maatregelen oplegt, is het niet duidelijk hoe deze uitgevoerd moet worden.

De Wwft werkt met een risicogebaseerde aanpak. Deze risicogebaseerde aanpak geeft u de mogelijkheid om meer aandacht te besteden aan klanten en transacties die meer risico met zich meebrengen. U hoeft minder aandacht te besteden aan klanten en transacties die weinig risico met zich meebrengen. U bent verantwoordelijk voor het maken van een inschatting van de risico's. U beslist welke maatregelen genomen moeten worden op basis van het risiconiveau van de klant.

OPDRACHTACCEPTATIE	4
IDENTIFICEREN VAN DE KLANT	4
<i>Vertegenwoordigers</i>	4
VERIFIËREN VAN DE IDENTITEIT	4
<i>Hoe verifieert u de identiteit?</i>	5
<i>Buitenlands paspoort</i>	5
<i>Rechtspersonen</i>	5
DE UITEINDELIJKE BELANGENDE (UBO)	6
<i>Hoe herkent u een UBO?</i>	6
RISICO-ONDERZOEK	7
WELKE RISICO'S U TE ONDERZOEKEN?	7
<i>PEP-status</i>	7
<i>Familieleden en zakenpartners van PEP's</i>	8
SANCTIE LIJSTEN	8
ADVERSE MEDIA	8
RISICOFACTOREN	8
<i>Cliënt gebonden risico</i>	9
<i>Product-, dienst-, transactie-, leveringskanaalrisico</i>	9
<i>Geografische risicofactoren:</i>	9
AFRONDEN CLIËNTENONDERZOEK	10
ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES	10
BEOORDELEN ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES	10
<i>Objectieve indicatoren</i>	10
<i>Subjectieve indicatoren</i>	11
<i>Alle Wwft indicatoren per type instelling</i>	11
MELDEN VAN ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES	11
GEHEIMHOUDINGSPLICHT	11
VRIJWARING	11

Opdrachtacceptatie

Een klant toont interesse in uw diensten. Dit is goed voor business, maar eerst dient u het Wwft cliëntenonderzoek af te ronden. De Wwft schrijft namelijk voor dat u de zakenrelatie niet mag starten voordat het cliëntenonderzoek is afgerond.

Voor uw eigen administratie wilt u duidelijk hebben welke diensten worden afgenomen en door wie. Deze informatie is ook belangrijk voor het cliëntenonderzoek. Het doel en aard van de relatie is van invloed op het algehele risico van de zakenrelatie. Het doel en aard moet passen bij de klant. Heeft de klant bijvoorbeeld een ongebruikelijk dienstverlening vraag, dan kan dat leiden tot meer risico.

Identificeren van de klant

Voor het uitvoeren van het cliëntenonderzoek dient u exact te weten wie de klant is. De Wwft maatregelen dienen namelijk uitgevoerd te worden op de juiste persoon. Bovendien is het een teken van hoog risico als u de klant slecht kan identificeren. Dit komt omdat criminelen niet herkend willen worden en hun identiteit dus verborgen willen houden. Heeft u contact- of persoonsgegevens ontvangen, dan is er sprake van identificatie.

De Wwft omschrijft de klant als volgt: De natuurlijk persoon of rechtspersoon met wie u een zakelijke relatie aangaat. Vaak is dit de persoon met wie u communiceert. Echter kan het voorkomen dat u spreekt met een vertegenwoordiger. U dient redelijke maatregelen te nemen, in lijn met de risicogebaseerde aanpak van de Wwft, om uit te zoeken namens wie de kant handelt. Handelt de klant ten hoeve van een derde, dan is de derde ook de klant.

Vertegenwoordigers

Wordt de klant vertegenwoordigd, dan dient u te verifiëren of de persoon bevoegd is om als vertegenwoordiger op te treden. Dit soort situaties komen voor wanneer een rechtspersoon wordt vertegenwoordigd door een natuurlijk persoon. Is de natuurlijk persoon een bevoegde vertegenwoordiger, dan wordt ook de rechtspersoon in teken van het cliëntenonderzoek behandeld als klant.

Verifiëren van de identiteit

De Wwft verplicht u de identiteit van de klant te verifiëren. Immers wilt u bevestigen dat de persoons- en bedrijfsgegevens, die u heeft ontvangen, correct zijn. De verificatie is belangrijk zodat het risico-onderzoek uitgevoerd wordt op de juiste entiteiten.

Hoe verifieert u de identiteit?

Om een identiteit te verifiëren dient u gebruik te maken van officiële documenten, gegevens of inlichtingen. De Wwft kent twee soorten klanten. Natuurlijke personen en rechtspersonen.

Natuurlijke personen:

Voor natuurlijke personen mag u de volgende identiteitsdocumenten accepteren:

- Een geldig paspoort;
- Een geldig identiteitskaart afgegeven door een lidstaat.
- Een geldig rijbewijs afgegeven door een lidstaat;
- Reisdocumenten voor vluchtelingen vreemdelingen;
- Vreemdelingendocumenten die afgegeven zijn op grond van de Vreemdelingenwet 2000.

Buitenlands paspoort

In geval van een buitenlands paspoort, dient u aanvullende maatregelen te nemen. U dient namelijk de rechtmatigheid van het verblijf te verklaren. Er is sprake van een verhoogd risico wanneer uw klant niet wettig in Nederland verblijft maar toch zaken in Nederland wilt doen. De rechtmatigheid van het verblijf kunt u verklaren door een verblijfsdocument op te vragen. Op dit document moet ook de pasfoto staan ter vergelijking.

Rechtspersonen

In geval van een zakelijke klant heeft u te maken met een rechtspersoon. U dient redelijke maatregelen te nemen om te bevestigen dat het bedrijf bestaat.

Rechtspersonen kunnen geïdentificeerd worden aan de hand van documenten of informatie uit betrouwbare en/of onafhankelijke bronnen.

Voor Nederlandse rechtspersonen kunt u een uittreksels opvragen uit het handelsregister. Een in het buitenland gevestigde rechtspersoon moet zich identificeren

met internationale documenten of gegevens. Dit zijn wettelijke documenten of gegevens uit land van herkomst. De bron moet te allen tijde betrouwbaar en onafhankelijk zijn.

De uiteindelijke belangende (UBO)

De persoon die de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft over een vennootschap of andere juridische entiteit is een UBO. Deze persoon heeft het meeste baat bij de zakenrelatie.

Het vaststellen van de UBO is een belangrijk onderdeel van de Wwft. Het kan voorkomen dat een UBO, met bijbedoeling zoals witwassen of terrorismefinanciering, schuilt achter een rechtspersoon of uw klant. De Wwft verplicht u daarom alle mogelijke middelen in te zetten om de UBO vast te stellen.

Hoe herkent u een UBO?

Een UBO is een natuurlijk persoon die voldoet aan één of meerdere van onderstaande criteria:

- Heeft meer dan 25% een (in)direct belang in het kapitaal van een klant;
- Heeft meer dan 25 procent van de stemrechten in de algemene vergadering van een klant;
- Is van minimaal 25 % begunstigde van het vermogen van een klant of een trust;
- Heeft minimaal 25% bijzondere zeggenschap over het vermogen van een klant.

Risico-onderzoek

Wanneer alle personen en entiteiten geïdentificeerd en geverifieerd zijn, dan kunt u beginnen met het risico-onderzoek. Het risico-onderzoek moet in kaart brengen hoeveel risico de klant met zich meebrengt. Afhankelijk van de risico's dient u maatregelen te nemen om deze risico's te beperken of mitigeren. Ook kunt u besluiten de zakenrelatie niet aan te gaan omdat het risico te hoog is.

Welke risico's u te onderzoeken?

Het risico-onderzoek van de Wwft is, tot zekere hoogte, vormvrij. U dient rekening te houden met risico's die van toepassing zijn op uw branche, soort klanten en organisatie. Echter zijn er een aantal zaken die u altijd moet nakijken, namelijk:

- PEP-status;
- Sancties;
- Negatieve media vermeldingen;

PEP-status

Een persoon die een politiek prominente (PEP) functie bekleedt of tot minstens een jaar geleden heeft bekleed, wordt gezien als PEP. Een politiek prominent persoon is gevoeliger voor corruptie en is sneller betrokken bij witwassen of terrorismefinanciering dan andere personen.

De Wwft verplicht u daarom alle mogelijke middelen in te zetten om de PEP-status te controleren. Wanneer er sprake is van een politiek prominent persoon, dan heeft dit invloed op het cliëntenonderzoek. De Wwft verplicht u dan een verscherpt

cliëntenonderzoek te verrichten. In de bijlage vindt u meer informatie over het uitvoeren van een verscherpt cliëntenonderzoek.

Volgens artikel 2 uit het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 vallen de volgende personen en functietitels onder de PEP:

- Staatshoofd, regeringsleider, minister, onder minister of staatssecretaris;
- Parlements lid of lid van een soortgelijk wetgevend orgaan;
- Lid van het bestuur van een politieke partij;
- Lid van een hooggerechtshof, constitutioneel hof of van een andere hoge rechterlijke instantie die arresten wijst waartegen, behalve in uitzonderlijke gevallen, geen beroep openstaat;
- Lid van een rekenkamer of een hoge raad van bestuur van een centrale bank;
- Ambassadeur, zaakgelastigde of hoge officier van de strijdkrachten;
- Lid van het leidinggevend lichaam, toezichhoudend lichaam of bestuurslichaam van een staatsbedrijf;
- Bestuurder, plaatsvervangend bestuurder, lid van de raad van bestuur of bekleeder van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie.

Familieleden en zakenpartners van PEP's

De Wwft stelt dat u de familieleden en zakenpartners van de PEP ook dient te screenen. Net als de PEP is een familielid of zakenpartner vatbaarder voor corruptie.

De volgende familieleden worden gezien als PEP:

- Echtgenoot of een persoon die gelijkwaardig is als echtgenoot van de politiek prominent persoon;
- De ouders van de politiek prominent persoon (PEP);
- Het kind en de echtgenoot van het kind (of persoon die gelijkwaardig is als echtgenoot) van de politiek prominent persoon (PEP).

De overige UBO('s) van een andere juridische entiteit of juridische constructie van de politiek prominent persoon worden ook gezien als PEP. Dat zijn de naast geassocieerde.

Sanctielijsten

De meeste risico's kunt u beperken en mitigeren. Echter geldt dat niet voor een vermelding op een sanctielijst. Wordt uw klant vermeld op een sanctielijst, dan dient u de zakenrelatie direct te verbreken.

Adverse media

U dient te controleren of uw klant voorkomt in de media. Voornamelijk negatief nieuws is belangrijk. In geval van vermelding in adverse media, controleer of dit een obstakel is voor de zakenrelatie.

Risicofactoren

Naast de PEP-status en vermeldingen op sanctielijsten kan een klant ook andere risico's met zich meebrengen. U dient elke klant te toetsen aan risicofactoren die voor uw situatie van toepassing is. U mag zelf beslissen waarop klanten worden getoetst. In bijlage III van de vierde anti-witwasrichtlijn vindt u verschillende risicofactoren waarop u klanten kunt toetsen. Deze risicofactoren zijn als volgt gecategoriseerd:

- Cliëntgebonden;
- Product-, dienst-, transactie- of leveringskanaal gebonden;
- Geografische gebonden.

Cliëntgebonden risico

U heeft de vrijheid om zelf te kiezen welke cliëntgebonden risico's van toepassing zijn voor u. U dient wel rekening te houden met situaties die een verhoogd risico met zich meebrengen. Denk aan rechtspersonen met een complexe groepsstructuur, "high-net worth individuals" en klanten in branches waarvoor geldt dat er een nauwe verwantschap bestaat met witwassen. Denk ook aan branches waar veel contant geld beschikbaar is (bijvoorbeeld in de horeca en autohandel).

Product-, dienst-, transactie-, leveringskanaalrisico

Is de waarde van een product of dienst moeilijk vast te stellen, dan is er een verhoogde kans op witwassen. Denk bijvoorbeeld aan beeld en kunst. De waarde van onroerend goed is voor een gedeelte subjectief. Er kan makkelijk worden gerommeld met de waarde. Nieuwe en complexe producten zoals crypto brengen een verhoogd risico met zich mee. Klanten die regelmatig van rekeningnummer veranderen of transacties op een ongebruikelijke manier (laten) uitvoeren, brengen ook veel risico met zich mee.

Geografische risicofactoren:

U bent verplicht een verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten wanneer uw klant banden heeft met een land dat door de Europese Unie is aangewezen als een hoog risicoland. De landen die aangewezen zijn door de EU als hoog risicoland vindt u in de

bijlage. U kunt ook gebruik maken van onafhankelijke bronnen zoals de Corruption Perception Index (CPI). De CPI scoort en rangschikt landen en gebieden op basis van hoe corrupt de publieke sector van een land wordt geacht door experts en bedrijfsleiders. U dient in ieder geval rekening te houden met de lijst van de FATF. Zij publiceren meerdere maal per jaar een lijst met landen die in hun nationale wetgeving op gebied van Wwft tekortkomingen vertonen.

Opstellen risicoprofiel

Beoordeel aan de hand van de risicofactoren hoeveel risico de klant met zich meebrengt. Wijs een risicoprofiel toe op basis van het risiconiveau, bijv.: normaal, verhoogd en hoog. Je kan de klanten als volgt indelen:

- Normaal: geen bijzonderheden
- Verhoogd: enkele bijzonderheden
- Hoog: veel bijzonderheden

Afronden cliëntenonderzoek

Na het uitvoeren van het risico-onderzoek en toewijzen van een risicoprofiel, bent u klaar met het cliëntenonderzoek. Het is van belang dat u alles goed documenteert en bewaard. De Wwft kent een bewaarplicht van 5 jaar. U dient het gehele cliëntenonderzoek te bewaren voor 5 jaar. Zorg ervoor het dossier makkelijk op te vragen is voor het geval een toezichthouder erom vraagt.

Ongebruikelijke transacties

Bij elke klant horen bepaalde verwachtingen zoals hun omzet en de transacties die zij uitvoeren. Deze verwachtingen zijn op basis van het soort bedrijf. Merkt u dat de activiteiten van de klant afwijken, dan is er mogelijk sprake van een ongebruikelijke handeling of transactie. Ga eerst in overleg met uw collega's, beroepsvereniging of andere vraagbaak. Kan er nog geen redelijke verklaring worden gevonden voor de transactie, dan kunt u in gesprek gaan met de klant. Mogelijk heeft de klant een goede verklaring. Is er geen verklaring dan wordt de transactie als ongebruikelijk aangemerkt. Let wel op dat u de klant alleen mag vragen om een

toelichting. U hoeft niet in gesprek met de klant over de ongebruikelijke transactie. U kunt direct overgaan op melden van de ongebruikelijke transactie.

Beoordelen ongebruikelijke transacties

De Wwft omschrijft indicatoren voor het herkennen van ongebruikelijke transacties.

Deze indicatoren vallen in twee categorieën, namelijk:

- Objectieve indicatoren
- Subjectieve indicatoren

Objectieve indicatoren

De Wwft omschrijft concrete situaties voor het herkennen van ongebruikelijke transacties. In deze situaties moet u de transacties altijd melden. Ongeacht de context.

Voorbeelden van objectieve indicatoren zijn (zoals omschreven door de Wwft)

- Een contante storting voor een bedrag van € 10.000 of meer ten gunste van een creditcard of een vooraf betaald betaalinstrument (prepaid card);
- Het gebruik van een creditcard of een vooraf betaald betaalinstrument (prepaid card) in verband met een transactie voor een bedrag van € 15.000 of meer.

Subjectieve indicatoren

Subjectieve indicatoren zijn transacties waarbij er vermoedens zijn dat de transactie betrokken is bij witwassen of terrorismefinanciering. U mag gebruik maken van uw “onderbuik” gevoel.

Alle Wwft indicatoren per type instelling

In de [bijlage van het Uitvoeringsbesluit](#) vindt u alle indicatoren per type Wwft-instelling.

Melden van ongebruikelijke transacties

Ongebruikelijke transacties dienen, nadat het ongebruikelijke karakter bekend is geworden, onverwijld gemeld te worden aan de FIU-Nederland. Het melden van een ongebruikelijke transactie dient binnen twee weken plaats te vinden. Het niet melden van ongebruikelijke transacties kan leiden tot boetes en strafmaatregelen.

Geheimhoudingsplicht

U mag de klant nooit op de hoogte brengen van de melding aan de FIU-Nederland. Op de meldplicht geldt een absolute geheimhoudingsplicht. Het schenden van deze plicht wordt als een economisch delict beschouwd.

U mag uw klant wel melden dat de transactie of activiteit onwettig is. U kunt hierbij het advies geven om dit niet meer te doen. Dit is voornamelijk van toepassing voor: advocaten, notarissen en belastingadviseurs. Let wel op dat de mededeling niet meer mag zijn dan hierboven beschreven.

Vrijwaring

Heeft u op correcte wijze en tijdig een melding ingediend bij de FIU-NL, dan wordt u beschermd. De verstrekte informatie kan niet worden gebruikt voor een opsporingsonderzoek of strafrechtelijke vervolging tegen uw instelling. Dit noemen ze een strafrechtelijke vrijwaring. De vrijwaring is niet van toepassing wanneer men zelf (mede)schuldig is aan witwassen of terrorismefinanciering

Bijlage

Verscherpt cliëntenonderzoek

Komt uit uw risico-analyse een hoog risico naar voren, en u wilt de zakenrelatie aangaan, dan is een verscherpt cliëntenonderzoek nodig. Door aanvullende maatregelen te nemen kunt u de risico's beperken of mitigeren.

Deze aanvullende maatregelen kunnen zijn:

- Opvragen van een verklaring Omtrent Gedrag van de rechtspersoon;
- Check op aanwezigheid van gedragscodes en klokkenluidersregelingen;
- Nader onderzoek naar de bevoegdheden en functies van directie en gevolmachtigden (in verband met functiescheiding en belangenverstremgeling);
- Onderzoek naar afnemers van de cliënt en/of tussenpersonen;
- Check op aanwezigheid van interne frauderisico's en fraudepreventie maatregelen;
- Onderzoek naar herkomst en bestemming van gelden en vermogen, inclusief
- opvragen van bankafschriften;
- Gegevens ten aanzien van interne procedures en interne beheersingsmaatregelen en naleving hiervan.

Hoge risico landen

De FATF update drie keer per jaar de hoge risico lijst. Op de lijst staan op dit moment de volgende landen:

- Noord-Korea
- Iran
- Myanmar

De FATF heeft ook een lijst voor landen die aanbevelingen hebben ontvangen van de FATF om witwassen en terrorismefinanciering beter tegen te gaan. Deze landen hebben op dit moment nog teveel tekortkoming op gebied van wet- en regelgeving. Op dit moment staan de volgende landen op deze lijst:

- Albania
- Barbados
- Burkina Faso
- Kaaiman eilanden
- Democratisch Republiek van Congo
- Gibraltar
- Haïti
- Jamaica
- Jordan
- Mali
- Mozambique
- Nigeria
- Panama
- Filippijnen
- Senegal
- Zuid-Afrika
- Zuid-Sudan
- Syrië
- Tanzania
- Turkije
- Uganda
- Verengd Emiraten
- Jemen

Voor de laatste informatie kunt u terecht op:

<https://www.fatf-gafi.org/en/countries.html#high-risk>